

DIỄN ĐÀN

Số 30

Ngày 25/3/1992

NỘI DUNG:

Tin Tức:

Tin Việt Nam	tr. 2
Tin Thế Giới	tr. 4
Tin Tiếp Khác	tr. 6

Kinh Tế - Chính Trị:

Những vụ áp phe bí mật của đảng cộng sản	tr. 7
Trung Hoa đổi mốt sang chủ nghĩa tư bản	tr. 7
Những điều phi lý trong quan hệ buôn bán Mỹ - Nhật ..	tr. 8

Đất Nước:

Văn Miếu - Quốc Tử Giám	tr. 9
-------------------------------	-------

Diễn Đàn:

Một vài ý kiến về bài viết của Nguyễn Cao	tr. 10
Số phận người Việt	tr. 10

Văn Học - Nghệ Thuật:

Truyện ngắn: Vú điệu của cái bô	tr. 11
München của người hạng hai	tr. 14
Thơ của Nguyễn Thụy Kha, Cù Lân, Trần Ngọc Tuấn	

Tư Liệu:

Hoa Xuyên Tuyết	tr. 16
Phong trào đệ tử Việt Nam	tr. 18

Tạp chí Diễn Đàn do nhóm sinh viên và nghiên cứu sinh Việt Nam tại Praha và Ostrava biên soạn và phát hành.

Chịu trách nhiệm:

Trần Hồng Hà
Lê Thanh Nhân
Nguyễn Trọng Bồng
C. D.

Mọi thư từ, bài vở xin gửi về địa chỉ:

Trần Hồng Hà
Kolej Strahov XI/42
16 000 Praha 6
Czechoslovakia

Tel. 35 44 41, linka 336, hời phòng 42
Fax. (0042) (2) 22 23 04

Số tài khoản ngoại tệ:

Konto: 34833 - 1010759 - 111
Komerční Banka
Na Příkopě 3 - Praha 1

Đôi lời nhân gửi

Một Đông Âu chuyển mình bứt tung xích xiềng trở về với cội nguồn nhân bản, Liên Bang Xô Viết - thành trì của Chủ nghĩa xã hội, cáo chung, lịch sử nhân loại giờ sang một trang mới...

Từ trong bóng đêm hắc ám, bạo lực, đói nghèo, những đứa con cùng chung bọc trứng Âu Cơ cất lên tiếng nói bị dìm nén bao năm.

Chính trong biến động lịch sử đó, Diễn Đàn ra đời, từ bước đi chập chững đầu tiên, nay tròn ba mươi số, chúng tôi đã vượt qua nỗi sợ truyền kiếp, qua những lời buộc tội, đe dọa...

Xin cảm ơn sự giúp đỡ của bạn đọc xa gần về tinh thần cũng như vật chất để Diễn Đàn cất lên được tiếng nói của mình, bày tỏ khát vọng của mình cho một Việt Nam mới hạnh phúc, ấm no và dân chủ.

Khó khăn vẫn còn, song cao hơn là tình cảm, lòng tin bạn đọc vẫn động viên chúng tôi qua những bức thư ở khắp nơi gửi đến, sức lực, trí tuệ, lòng nhiệt tình của bạn biên tập được nhân lên rất nhiều. Vững tin ở một ngày mai cho thế hệ chúng ta.

● Ban biên tập

Các bạn thân mến!

Do gặp khó khăn đột xuất trong việc in ấn nên chúng tôi bắt buộc phải giảm xuống còn 20 trang và thu nhỏ cỡ chữ. Hiện nay chi phí để phát hành một tờ báo là 10Kčs, chưa kể tiền bưu phí. Rất mong độc giả ủng hộ tài chính để Diễn Đàn tiếp tục tồn tại phục vụ bạn đọc. Xin chân thành cảm ơn.

TIN VIỆT NAM

VIỆT NAM THỨC ĐẨY VIỆC SỬA ĐỔI HỆ THỐNG NGÂN HÀNG

Việt Nam thúc đẩy việc đổi mới hệ thống ngân hàng nhằm hạn chế lạm phát tiền tệ dưới mức 40% trong năm nay. Phó thủ tướng Phan Văn Khải đã chỉ trích ngân hàng trung ương là quan liêu và không giữ nổi mức lạm phát trong năm 1991, khi con số này lên tới khoảng 50%. Ông Khải nói rằng ngân hàng để ứng dụng một số tiền lớn mà lẽ ra họ có thể cho vay và mắc căn bệnh bất lực kinh niên, không theo kịp chính sách tiền tệ. Những lời bình luận trên đây của ông phó thủ tướng giành cho báo chí trong nước được hãng thông tấn Việt Nam công bố ngày 10/3/1992.

Theo Herald Tribune 12/3/1992

THƯƠNG MẠI VIỆT NAM

Trong vòng năm 1991, nhờ tăng xuất khẩu và giảm nhập khẩu Việt nam đã cân bằng được cán cân ngoại thương. Gần 30% xuất khẩu thu được là nhờ bán dầu thô. Lượng than xuất khẩu cũng tăng 50% trong khi lượng gạo từ 1.4 triệu tấn xuống 1 triệu tấn. Nhập khẩu giảm từ 3.7 tỷ đôla xuống 1.9 tỷ, ngang với xuất khẩu. Trong sự cố gắng thăng bằng cán cân, Việt nam đang tiêu xài rất lãng phí nguồn tài nguyên của mình.

(FEER 23.1.1992)

CHIA TỈNH

Kỳ họp cuối năm 1991, Quốc hội đã chấp thuận chia đôi 4 tỉnh sau đây:

- Thuận hải chia thành hai tỉnh Ninh thuận và Bình thuận
- Cửu long chia thành Vĩnh long và Trà vinh.
- Hậu giang chia thành cần thơ và Sóc trăng.
- Hà nam ninh thành Nam hà và Ninh bình.

HỮU HẢO

Theo đài truyền hình Trung Quốc, mỗi ngày có khoảng 7000 dân cả hai nước Việt Trung đến khu chợ biên giới gần cửa khẩu Bằng Tường để mua bán với doanh số lên tới một triệu nhân dân tệ, tức là khoảng 200 000 đôla.

DÂN CHỦ BỊ ĐÀN ÁP

Nhiều người đã bị bắt ngay sau cuộc biểu tình ôn hòa tại Thảo cầm viên Sài gòn ngày 15.6.1991 đòi hỏi chính quyền phải thực thi dân chủ, trong số đó có 16 người là thành viên của tổ chức Liên Việt. Cuộc biểu tình trên nằm trong chiến dịch Nguyễn Trãi. Những người chủ trương chiến dịch đã hoạt động âm thầm tại VN từ năm 1976 và đến tháng 9 năm 1991 đã kết hợp với một số tổ chức bí mật trong nước để thành lập một liên minh lấy tên là Hùng Gia Đại Việt (gọi tắt là Liên Việt).

Tổ chức Liên Việt đưa ra cương lĩnh 7 điểm: chống độc tài phân phối, xây dựng một chế độ tự do dân chủ, một nền kinh tế đa dạng, một xã hội đạo đức lành mạnh, văn minh và tiến bộ, đại đoàn kết dân tộc và bang giao rộng rãi với thế giới.

Vì mang tính bí mật nên những thông tin về chiến dịch đến với chúng ta mãi sau tháng 1 năm 1991. Tổ chức Liên Việt kêu gọi toàn thể đồng bào hưởng ứng chiến dịch này.

(Thông Luận số 47)

CHIẾN DỊCH XƯỚNG ĐƯỜNG ĐÒI DÂN CHỦ

Chiến dịch "Xướng đường đòi dân chủ" do Phong trào Dân chủ đa nguyên phát động đã gây được tiếng vang rộng rãi trong và ngoài nước, nhất là sau khi các đài VOA và BBC loan báo Lời kêu gọi. Phong trào mong chờ sự hưởng ứng của đồng đảo đồng bào bằng cách phổ biến rộng rãi Lời kêu gọi (xem Diễn Đàn số 29).

MỘT NGƯỜI BIỂU TÌNH BỊ BẮT

Trong cuộc đua Maraton ngày 16 tháng 2, một thanh niên Việt nam đã nhảy lên một chiếc xe và phất lá cờ vàng 3 sọc đỏ ngay trước mặt các phóng viên báo chí trước cửa khách sạn nổi Sài gòn. Người này bị công an xô đẩy thô bạo lên xe và chở đi. Tin này được AFP đưa ngay ngày hôm đó. Theo một số nguồn tin khác (Thông Luận số 46) thì các phóng viên bị công an thu hết các máy chụp hình và hủy phim.

TỰ DO BÁO CHÍ THEO KIỂU ÔNG ĐỖ MƯỜI

Những ai thường hy vọng vào chính sách "cởi mở" và "đổi mới" của ĐCS VN chắc sẽ rất lấy làm thú vị khi được biết qua nội dung lời huấn từ của tổng bí thư Đỗ Mười trong hội nghị báo chí và xuất bản ngày 21.1.1992 tại Hà nội. Ngoài những ý kiến hết sức độc đáo khác, sau cùng ông đưa ra những điểm cụ thể sau đây:

1. Báo chí phải đề cao chủ nghĩa Mác Lê nin và tư tưởng Hồ Chí Minh.
2. Báo chí cần nói rõ: "nền dân chủ của ta là dân chủ xã hội chủ nghĩa".
3. Báo chí cần hỗ trợ đường lối kinh tế của nhà nước.
4. Báo chí cần phê phán những thói hư tật xấu.(?)
5. Thông tin phải phản ánh đúng đường lối đối ngoại của nhà nước.

Thú vị hơn nữa là cũng theo lời ông Đỗ Mười, ngoài việc chấp hành đúng 5 điểm trên, báo chí còn phải "thông tin trung thực" nữa.

VIỆT NAM BỎ TỪ NHỮNG NGƯỜI CHỐNG ĐỐI

Tuần báo Pháp luật (Việt nam) đã thông báo rằng một số quan cũ của chế độ Miền nam Việt nam cùng 5 người khác, thành viên cũ của Đảng Đại Việt Duy Dân, bị buộc tội hoạt động lật đổ chế độ, mới đây đã bị kết án 14 đến 3 năm tại tỉnh Hà tây. Báo Pháp luật không cho biết ngày tháng và địa điểm của phiên tòa, chỉ nói rằng phiên tòa "mới đây đã diễn ra công khai ở huyện Biên giang" tỉnh Hà tây.

(Nhật báo Paris 6.3.1992)

ĐOẠN TUYỆT

Theo đại sứ Nga ở Hà nội, hơn 2000 quân nhân Liên xô (những cố vấn quân sự cuối cùng

tại VN) và gia đình sẽ rời cảng Cam ranh trong tháng 5 tới.

QUỐC HỘI NGHIỆP DƯ

Một bài báo trên 3 tờ Tuổi trẻ TP HCM mới đây coi quốc hội nước CHXHCN VN là quốc hội nghiệp dư. Theo sự đạo diễn và dàn cảnh trên quốc hội phải hội đủ cả thành phần: công, nông, binh, sĩ (trí thức), thương phế binh... cho nên đại bộ phận không có khả năng làm luật. Quả không ngoa vì việc làm đại biểu quốc hội chỉ là "làm việc ngoài giờ" bởi lương đại biểu chỉ có 15 ngàn đồng một tháng.

(Thông luận số 47)

PARIS MUỐN GIÚP ĐỠ VIỆT NAM CHỐNG ẢNH HƯỞNG KINH TẾ NHẬT BẢN

Hà nội - Bộ trưởng ngoại giao Pháp, Jean-Noel Jeanneney, ngày 12.2 đã đề nghị giúp đỡ Việt Nam bảo toàn sự độc lập chống lại sự xâm nhập về kinh tế của Nhật bản. Ông Jeanneney đã lưu ý ông Võ Văn Kiệt rằng trong khi sức mạnh kinh tế Nhật là một thế mạnh quan trọng, nó cũng "mang trong mình một số hiểm họa". Trong những năm qua, khoảng 15 công ty lớn của Nhật đã mở văn phòng ở Việt nam.

Nhà lãnh đạo Việt nam nói rằng ông ta cũng ý thức được về những áp lực mà các cường quốc kinh tế có thể tác động vào đất nước ông: "Nguy cơ chiến tranh đã từ lâu chấm dứt, nhưng những mối đe dọa kinh tế vẫn còn. Để vượt qua những áp lực kinh tế nước ngoài, chúng tôi nghĩ rằng cần phải duy trì độc lập của chúng tôi bằng mọi giá."

(IHT/AFP 13.2.1992)

TƯ BẢN MỚI Ở VIỆT NAM

Tháng 11. năm ngoái, "Công ty tài chính Sài gòn"(SFC) đã khai trương và sẽ cho khu vực kinh tế tư nhân vay tiền để phát triển. SFC, với số vốn ban đầu 10 tỷ đồng (830.000 USD) là công ty cổ phần đầu tiên ở Việt nam bắt đầu các hoạt động tài chính. SFC đã gom thêm được 10 tỷ đồng nữa bằng cách bán tín phiếu có thời hạn 6 và 12 tháng, với lãi suất 4,3% một tháng cho tín phiếu mua bằng tiền Việt và 1,3% cho tín phiếu mua bằng vàng.

Hoạt động ban đầu của SFC bao gồm: cho các đơn vị kinh tế vay vốn, buôn bán vàng và đá quý, chuyển tiền cho người Việt từ thân nhân ở nước ngoài. Công ty dự định mở rộng hoạt động của nó bao gồm cả việc buôn bán cổ phần cho các công ty cổ phần mới hình thành, cố vấn cho các xí nghiệp quốc doanh và các công ty nước ngoài. SFC là do 7 công ty cổ phần quốc doanh dựng lên.

Phụ tá của giám đốc SFC cho biết 60-70% những khoản cho vay của SFC được dành cho các công ty tư nhân đang tìm cách nâng cấp hoạt động kinh doanh hoặc sản xuất. Những khoản cho vay thường tương đối nhỏ, trung bình 100 đến 500 triệu đồng.

Bởi mức độ lạm phát cao của Việt nam - năm 1992 là 60% - SFC đòi lãi suất 5% một tháng. Ngược lại, các ngân hàng quốc doanh dùng 90% vốn cho các xí nghiệp quốc doanh vay, với lãi suất 1.5 đến 2,6% một tháng.

SFC phục vụ 24 giờ cho việc chuyển tiền về cho gia đình ở Việt nam từ thân nhân ở nước ngoài.

(Theo Tạp chí Kinh tế Việt, ngày 5.3.92)

NẠN THẤT NGHIỆP Ở VIỆT NAM

Từ thời báo Los Angeles đưa tin từ Hà nội rằng nạn lạm phát đang tăng ở VN có nguy cơ làm gục cuộc cải cách nền kinh tế CS quật quèo. Nhà nước Việt nam có vẻ đang giảm bớt cái cách để giữ mức độ thất nghiệp. Lần đầu tiên người ta thấy những kẻ ăn mày tụ tập thành đám lớn ở Hà nội. Hai bên đường phố nhan nhản những người buôn bán nhỏ, với một vài can bia hoặc mời chào chở taxi bằng xe đạp. Các quan chức Việt nam ước tính rằng tỷ lệ thất nghiệp chỉ hơn 10% một chút trong số 34 triệu người ở tuổi lao động. Nhưng các nhà kinh tế phương Tây tính rằng tỷ lệ thất nghiệp gần 40%.

(IHT 21.2.1992)

LẠI "VÙNG KINH TẾ MỚI"?

Chính phủ Việt nam quyết định giải quyết tình trạng thất nghiệp cấp bách bằng cách đưa khoảng 1,2 triệu người đến vùng đất chưa khai phá. Dự đoán rằng trong giai đoạn 1991-1995 sẽ có khoảng 7,6 triệu người thất nghiệp.

Lidové noviny 4.3.92

GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ MIA, MỸ VIỆN TRỢ CHO HÀ NỘI

Băng Cốc - Ngày 5/3/1992, Mỹ thông báo sẽ viện trợ nhân đạo một triệu đô la một năm cho Hà Nội với điều kiện Việt Nam cùng tham gia vào chương trình tìm người Mỹ mất tích trong chiến tranh. Cùng thời điểm đó Mỹ cũng cho hay rằng họ chưa có ý định xóa bỏ lệnh cấm vận kinh tế chống Việt Nam có hiệu lực trong 17 năm qua. Lệnh cấm vận đã kìm hãm kinh tế Việt Nam và ngăn cấm nhiều thương gia Mỹ đang muốn đầu tư vào mảnh đất này. Khoản tiền viện trợ nói trên đã được ông Richard H. Solomon, phụ tá ngoại trưởng Mỹ phụ trách vùng Nam Á và Viễn Đông thông báo tại Hà Nội. Đây là cuộc thăm viếng cấp cao nhất của Mỹ trong vòng sáu năm qua. Một số nhà ngoại giao khác cho hay hiệp ước viện trợ có thể sẽ đem lại cho Việt Nam ba triệu đô la mỗi năm từ phía Mỹ.

Chuyến đi thăm Việt Nam của ông Solomon gây ra nhiều dự đoán tại Washington và Hà Nội cho rằng Mỹ sẽ thiết lập quan hệ ngoại giao với Việt Nam ngay sau bầu cử tổng thống vào tháng 11 tới. Ông Solomon đã bác bỏ những dự đoán trên trong buổi họp báo cùng ngày (5/3/1992) và cho biết Mỹ chưa có dự định thiết lập quan hệ ngoại giao với Việt Nam trước cuộc bầu cử tự do dự tính vào mùa xuân năm 1993 tại nước láng giềng Campuchia. Mỹ không muốn để Việt Nam tham dự vào quá trình hòa bình của Liên hiệp quốc tại đây.

Người cùng tọa đàm với ông Solomon trong cuộc đối thoại này là ông phó ngoại trưởng Lê Mai. Trong buổi họp báo tại Hà Nội, ông cho biết mặc dù cuộc đối thoại mang tính chất xây dựng nhưng lệnh cấm vận kinh tế Việt Nam là đường lối chính trị thù địch của Mỹ. Ông nói:

"Chúng tôi nghĩ rằng lệnh cấm vận là một việc không bình thường trong quan hệ giữa hai dân tộc," Theo các nhân viên ngoại giao, khoản tiền viện trợ của hiệp ước này sẽ được sử dụng trong các lĩnh vực y tế và giáo dục Việt Nam. Họ cũng nói rằng Việt Nam đã ra một thông tri ngăn cho phép nhân viên Mỹ tới điều tra tại những vùng có thể tìm được lính Mỹ mất tích. Hà Nội cho biết nhân viên điều tra quân sự Mỹ có thể sẽ được phép nghiên cứu nhiều hơn tài liệu lưu trữ của quân đội Việt Nam, hiện vẫn là điểm nổi cộm trong quan hệ hai nước.

Năm ngoái Washington bắt đầu viện trợ cho Việt Nam kể từ sau chiến tranh. Khoản tiền đầu tiên 1.3 triệu đô la được sử dụng vào chương trình làm chân tay giá cho thương binh và dân thường Việt Nam. Tháng 12/1991, chính phủ Mỹ xóa bỏ việc giới hạn công dân Mỹ muốn sang thăm Việt Nam. Việc này có thể đem mới lợi hàng triệu đô la mỗi năm cho ngành du lịch Việt Nam.

Trong chuyến đi Việt Nam, ông Solomon đã gặp mặt cùng thủ tướng Võ Văn Kiệt và ngoại trưởng Nguyễn Mạnh Cầm, theo các nhân viên ngoại giao thì ông ta đã nhấn mạnh với các nhà lãnh đạo Việt Nam, rằng Mỹ sẽ trung thành với quá trình bình thường hóa quan hệ đã tiến hành trong thời gian một năm qua. Bên cạnh quá trình này là vấn đề người Mỹ mất tích trong chiến tranh Việt Nam. Các chuyên gia kỹ thuật Mỹ, Việt Nam và Campuchia dự định họp mặt tại Phnom Penh vào thời gian mừng 6 đến 7 tháng 3/1992 để bàn về số phận của 2267 người Mỹ mất tích tại vùng Đông dương.

Theo International Herald Tribune 6/3/1992

MỸ KHUYẾN THUYỀN NHÂN VIỆT NAM HỒI HƯƠNG

Hồng Kông - Chính phủ Mỹ bằng đường lối chính trị lạng lẽ và nước đôi đã khuyến hàng ngàn thuyền nhân Việt Nam tại các trại tỵ nạn Đông Nam Á hồi hương. Từ tháng 10/1991 văn phòng tỵ nạn quốc gia (The State Department's Refugee Bureau) trả tiền cho nhân viên quân sự Mỹ để họ tuyên truyền với thuyền nhân rằng họ thực sự không phải là tỵ nạn chính trị. Ngày 11/3 Nhân viên ngoại giao và tỵ nạn nói rằng thuyền nhân không còn hy vọng được đi Mỹ. Trong số các nhân viên nói trên có đại tá Andre Sauvageot, đã từng ở Việt Nam tám năm trong thời gian chiến tranh. Ông nói tiếng Việt lưu loát và hiện đang làm chuyên gia về các vấn đề Đông dương cho đại sứ quán Mỹ tại Băng Cốc. Đại diện chính phủ Anh tại Hồng Kông đã chịu gánh nặng của 1,5 triệu người di tản tỵ nạn đồng tình với biện pháp trên. Nhân viên tỵ nạn Hồng Kông Clinton Leeks cũng công nhận lời lẽ của đại tá Sauvageot hôm 11/3.

Ông Arthur Helton, giám đốc đề án tỵ nạn uỷ ban luật sư vì nhân quyền (the Refugee Project for The Lawyers Committee for Human Rights) tại New York nói rằng Mỹ đã mạo hiểm khi thuyết phục thuyền nhân Việt Nam hồi hương vì họ có thể bị ngược đãi tại Việt Nam. Ông nói: "Chúng tôi cho rằng Mỹ đã vội vã khi cố thuyết phục thuyền nhân hồi hương".

Lãnh sự Mỹ tại Hồng Kông khước từ mọi cuộc phỏng vấn đại tá Sauvageot và khẳng định nhiệm vụ của ông ta là thuyết phục thuyền nhân tự nguyện hồi hương. Người phát ngôn của lãnh sự cho biết đại tá chỉ nói chuyện với những người đã bị loại trong quá trình thanh lọc nhằm

xác nhận họ di tản có thực vì lý do chính trị hay không.

Quyền tỵ nạn và khả năng được định cư tại phương Tây chỉ giành cho những người chứng minh được rằng họ bị ngược đãi chính trị ở Việt Nam. Có lẽ chưa đến 10% trong số 100000 người Việt trong các trại tỵ nạn tại vùng Nam Á được công nhận quyền tỵ nạn. Theo lời người phát ngôn lãnh sự Mỹ trong các chuyến đi tới các trại tỵ nạn trong vùng, đại tá Sauvageot nói với thuyền nhân rằng họ không có hy vọng đi Mỹ nếu họ bị thanh lọc. Họ cũng có thể ở lại trại nhưng chỉ có ít người chọn giải pháp này. (AP Reuter)

Theo International Herald Tribune 12/3/1992

MỸ - VIỆT. GIAI ĐOẠN MỚI BẮT ĐẦU?

Mỹ đã gửi đến Việt nam một phái đoàn cấp cao nhất từ năm 1975 đến nay, theo nhà thông báo của Neu York Times, do trợ lý ngoại trưởng Hoa kỳ Richard Slomon dẫn đầu. Tờ báo nhắc đến những tin đồn cho rằng chính phủ của tổng thống Bush đang chuyển sang giai đoạn mới trong quan hệ với Hà nội. Theo kế hoạch Mỹ đưa ra cho Việt nam thì việc đẩy mạnh quá trình tìm kiếm những người Mỹ bị mất tích trong chiến tranh Việt nam sẽ đưa đến giải tỏa một phần cấm vận kinh tế đối với Hà nội, trong đó có cả cánh cửa dẫn đến Ngân hàng thế giới và Quỹ tiền tệ quốc tế.

Cuộc hội đàm chung giữa Mỹ, CPC, VN lần đầu tiên đã được tiến hành ngày 6.3.92 tại thủ đô Phnompenh. Về vấn đề tìm kiếm lính Mỹ bị mất tích tại Đông dương. Người phát ngôn quân sự của phía Mỹ trung úy Ken Paterson tuyên bố, cuộc hội đàm sẽ hướng tới những biện pháp đặc biệt để tìm kiếm nghiên cứu trong vùng đất dọc biên giới phía đông CPC, nơi đã có 60 đến 90 lính hoặc quan chức dân sự Mỹ mất tích trong thời gian chiến tranh. Vùng này trước kia nằm dưới sự kiểm soát của du kích quân miền Nam Việt nam hoặc quân đội chính quy miền Bắc.

Lidové noviny 7.3.92.

GIẢI MARATÔNG TẠI TP HCM

Giải nhất trong cuộc chạy đua lần đầu tiên được tổ chức tại thành phố HCM ngày 16.2.1992 thuộc về Tim Sauter, một luật sư 36 tuổi người Hồng công với thành tích 2 giờ 43 phút 26 giây. Một vận động viên Việt nam, anh Lưu Văn Hùng, chạy chân không đã đoạt giải nhì, về sau Tim Sauter 1 phút 26 giây. Có 219 vận động viên nước ngoài và 92 vận động viên VN tham dự cuộc đua này.

Giải nhất nữ về tay chị Đặng Thị Tèo, thời gian là 3 giờ 26 phút 22 giây.

(Reuter 16.2.92)

GIẢI THƯỞNG PHIM

Trong tháng 2 vừa qua, ban giám khảo Liên hoan phim ba châu Á Phi và Mỹ la tinh đã trao giải nhất cho phim "Gánh xiếc rong" của nữ đạo diễn Việt Linh. Đây là giải thưởng quốc tế thứ 3 cho bộ phim này.

(Diễn Đàn Forum số 6)

TIN QUỐC TẾ

HỒNG CÔNG SAI LẦM TRONG CHÍNH SÁCH VỚI THUYỀN NHÂN

Ngày 5/3/1992 một nhóm luật sư Mỹ bảo vệ nhân quyền cho biết hàng trăm và có lẽ hàng ngàn thuyền nhân Việt Nam đang bị từ chối quyền tỵ nạn do chính sách thanh lọc sai lầm của Hồng Công. Các nhà hữu trách Hồng Công đã bác bỏ lời lên án nói trên. Ủy ban luật sư vì nhân quyền tại New York (Lawyers' Committee for Humman Right) trong bài tường trình cho rằng nước thuộc địa Anh (Hồng Công) thực tế chỉ đạt mức tối thiểu trong việc xác định tỵ nạn. "Mặc dù trong thời gian 1990 đến 1991 có 132 trường hợp được giải quyết tỵ nạn nhưng quá trình thanh lọc cho thấy thái độ hằn học, thiếu thiện chí của Ủy ban điều tra với thuyền nhân". Theo các luật sư có hàng ngàn thuyền nhân bị oan không được hưởng quyền tỵ nạn do không đủ điều kiện để quyết định. Người xin tỵ nạn phải được điều tra xem có đúng là tỵ nạn chính trị theo công ước của Cao ủy tỵ nạn Liên hợp quốc hay không. Tính đến ngày 1/1/1992 có 86% thuyền nhân tức 29.939 người bị xếp loại tỵ nạn kinh tế. Họ có thể tiếp tục khiếu nại sự xếp loại trên.

Theo Herald Tribune 6/3/1992

IRÁK KHÔNG GIỮ LỜI

Ngày 28.2.92 Irák từ chối yêu cầu của Hội đồng bảo an LHQ tạo điều kiện phá hủy các trang thiết bị tên lửa của mình. Hội đồng cực lực phản đối thái độ của Bagdad và kêu gọi Irák ngay lập tức phải tuân thủ các nghị quyết của LHQ như đã hứa hẹn trước đây 1 năm. Phía Irák còn tuyên bố việc không tuân thủ của mình là điều dĩ nhiên. Nhưng sau lời đe dọa của Mỹ rằng sẽ sẵn sàng tiến hành một chiến dịch "Bảo sa mạc" lần thứ hai thì thái độ của Bagdad mềm hẳn lại. Ngày 13.3 bộ trưởng ngoại giao Aziz tuyên bố rằng Irắc sẵn sàng tuân lệnh LHQ hủy các loại vũ khí giết người hàng loạt của mình nhưng còn lèo thêm là để đổi lại Mỹ phải bình thường hóa quan hệ và LHQ phải giảm bớt cấm vận, đồng thời không ai có thể ngăn cản khả năng và quyền của Irắc sẽ có tên lửa và trở thành cường quốc quân sự trong tương lai.

RỐI LOẠN Ở ALBANI.

Các cuộc biểu tình của dân chúng đang bị nạn đói đe dọa liên tiếp nổ ra ở khắp Albani. Những người biểu tình tấn công vào các cửa hàng lương thực. Sự hỗn loạn trong các cuộc biểu tình đã đưa đến cái chết của một vài người và làm nhiều người bị thương. Hãng tin Reuter-Pháp theo một nguồn tin từ chính phủ Albani, khẳng định Albani đang tiến dần tới tình trạng vô chính phủ vì chính quyền không có đủ phương tiện để làm thuận lợi những đám đông đang nổi giận. Nguồn cung cấp lương thực duy nhất hiện nay ở đây là các khoản viện trợ nhân đạo. Tình hình này rõ ràng sẽ gây khó khăn rất nhiều cho đợt bầu cử sắp tới.

MỀM MỎNG VỚI TRUNG QUỐC

Ngày 3.2.92 tổng thống Mỹ G.Bush phủ quyết dự luật gắn liền việc tạo điều kiện thuận lợi

trong buôn bán cho Trung quốc với việc bảo đảm nhân quyền và hạn chế xuất khẩu công nghệ tên lửa. Ông ta nhấn mạnh rằng ông đồng ý với tư tưởng của dự luật nhưng không đồng ý với biện pháp áp dụng này. Việc phủ quyết của Bush chỉ có thể loại trừ bằng đa số (2/3) trong cả hai nghị viện quốc hội Hoa kỳ. Theo Bush thì điều luật sẽ làm hạn chế rất nhiều quan hệ buôn bán Mỹ-Trung quốc và giảm bớt công ăn việc làm trên đất Mỹ. Ông ta còn khẳng định điều luật sẽ làm suy yếu lực lượng "cải cách và thân phương Tây" đồng thời tăng thêm sức mạnh cho các lực lượng bảo thủ trì trệ ở Trung quốc.

ALGIERY.

Ngày 4.2.92 tòa án Algieri ra lệnh giải tán tổ chức Mặt trận cứu rỗi Hồi giáo. Các biện pháp đàn áp của Hội đồng nhà nước tối cao đưa ra đối với những tổ chức Hồi giáo ở nước này ngày càng cứng rắn. Một vài thủ lĩnh của các tổ chức Hồi giáo ôn hòa hơn cũng bị bắt.

ĐÀI LOAN - DỰ TRỮ NGOẠI TỆ LỚN NHẤT.

Đầu năm nay nguồn dự trữ ngoại tệ của Đài loan đạt tới con số 82 tỷ USD (dự định sẽ lên tới 100 tỷ trong thời gian tới), cao nhất trên toàn thế giới. Đài loan bắt đầu thành lập nguồn ngoại tệ của mình từ năm 1949 sau khi nội chiến ở Trung quốc kết thúc. Phần đóng góp lớn nhất là khoản lãi buôn bán hàng năm khá cao và ổn định, tiếp theo là tài sản bất hợp pháp của các công dân Đài loan trước đây ở nước ngoài được chuyển về quê nhà. Khoản dự trữ ngoại tệ này nằm phần lớn ở các nhà băng Tây Âu, Mỹ và Nhật bản.

ƯA LÀM DÁNG

Ngày 5.3.92. Vòng 4 các cuộc đàm phán về Hòa bình ở Trung Cận đông tại Washington đã kết thúc mà không đạt được bất cứ kết quả cụ thể nào. Cả hai đối thủ chính Israel và Palestin đều không chịu lùi bước để tiến tới thỏa hiệp. Palestin cương quyết nhấn mạnh tới việc công nhận sự tồn tại của nước Palestin đòi Israel rút quân ra khỏi vùng chiếm đóng, dải Gaza, bờ tây sông Giordan và bằng cách đó lần tránh bàn về vấn đề khu tự trị của người Palestin. Điều dễ hiểu là nếu khu tự trị được thành lập thì mục tiêu một nước Palestin hoàn toàn độc lập sẽ trở nên rất xa vời, nhưng người Palestin cũng biết trước rất rõ rằng họ được mời tới đây chỉ để đàm phán về khu tự trị chứ không thể về một chút gì hơn cả.

Piazza Israel thì tuyên bố không để cho ai điều khiển đường lối chính trị của mình nhằm phản ứng trước việc Mỹ trì hoãn không cho vay 10 tỷ USD để gây áp lực buộc Israel nhượng bộ ngừng việc định cư dân Do thái ở những vùng chiếm đóng.

ISRAEL - PALESTIN.

Từ táng 12.1987, khi bắt đầu cuộc khởi nghĩa Palestin chống lại quân đội Israel trong những vùng chiếm đóng. Lính Israel đã giết chết 857 người Arab, trong khi bản thân người Palestin giết khoảng 439 người Arab mà họ nghi là cộng tác với Israel, hành động này tăng mạnh trong thời gian cuối. Ảnh hưởng của người theo chủ nghĩa Hồi giáo cuồng tín ngày càng lên mạnh lấn áp thế lực của tổ chức giải phóng dân tộc Palestin của Arafát trong dân chúng Palestin.

Vụ đánh bom ngày 14.3.92 tại thủ đô Acentina Buenos Aires đã làm khoảng 10 người chết, 140 người bị thương nặng, tòa đại sứ Izrael tại đây bị phá hủy hoàn toàn. Quả bom được đặt trong ô tô do một cảm tử quân người Ả rập lái lao vào đại sứ quán Israel. Tổ chức thân Iran Thánh chiến Hồi giáo tuyên bố rằng đây là đòn trả thù cho cái chết của tổng thư ký tổ chức Hizballah (một tổ chức khủng bố người Palestin khác) trong một trận ném bom của Israel ở miền nam Li-băng ngày 16.2.92. Mục tiêu chính của vụ khủng bố này là người đi đàm phán cho hòa bình ở Trung Cận đông, vừa rời khỏi sứ quán Israel cùng với đại sứ trước đó vài phút.

CHI LÊ PHỦI TAY TRƯỚC SỞ PHẬN CỦA HONECKER

Ngày 12.3 Chi lê tuyên bố thay đổi quan điểm trong việc E. Honecker cư trú tại sứ quán Chi lê ở Mátxcova. Theo bộ trưởng ngoại giao Chi lê Enrique Silva Cimma thì "những lý do về sức khỏe không còn chính đáng để cho phép E. Honecker tiếp tục ở lại khu vực sứ quán nữa và nếu việc này còn tiếp diễn thì sẽ dẫn tới vi phạm các thể chế ngoại giao." Bằng cách này chính phủ Chi lê đã thực sự phủ tay trước sở phận của Honecker, đồng thời còn kêu gọi chính phủ Nga và Đức đẩy mạnh tiến hành giải quyết vấn đề này. Bộ ngoại giao Chi lê còn tuyên bố "vấn đề Honecker" không làm gián đoạn quan hệ Chi lê - Đức mà từ trước đến nay vẫn luôn tốt đẹp và đầy khả quan.

THỎA THUẬN GIỮA HAI NƯỚC TRIỀU TIÊN

Ngày 14.2 hai nước Triều tiên, sau nhiều vòng đàm phán không có kết quả đã thỏa thuận được với nhau về vấn đề thanh tra chung các thiết bị có thể dùng vào việc sản xuất vũ khí hạt nhân. Thỏa thuận đạt được trong cuộc họp chung tại thị trấn biên giới Pchanmundzom và theo nó đợt thanh tra đầu tiên sẽ được tiến hành trong vòng 80 ngày tới (tức là đến 1.6.92)

HỒI CHUÔNG CUỐI CÙNG DÀNH CHO CHỦ NGHĨA APARTHEID

Cuộc trưng cầu dân ý tại nước Cộng hòa Nam Phi nhằm khẳng định dư luận dân chúng (đa trắng) ở đây ủng hộ hay phản đối những cố gắng cải cách của tổng thống de Klerk đã kết thúc với kết quả tích cực. 67,8% ủng hộ những cải cách đang bắt đầu tiến hành nhằm xây dựng một nước Cộng hòa Nam Phi mới, dân chủ. Chỉ có 31,3%, thành viên và những người ủng hộ cho các tổ chức cực hữu như đảng Dân tộc..., chống lại.

Mục tiêu chính của những cải cách này là hủy bỏ chủ nghĩa phân biệt chủng tộc Apartheid, tiến tới thành lập một chính phủ hòa hợp hòa giải và bằng cách đó tạo điều kiện thoát ra khỏi vòng vây cấm vận của thế giới đối với Nam Phi.

Một điều bất ngờ là trong 11 khu vực bầu cử chỉ có một khu phản đối. Đặc biệt là tỷ lệ tham gia của cử tri rất cao từ 80 đến 100%, chưa từng xảy ra ở Nam Phi. Trong khi người da trắng tham gia trưng cầu dân ý thì ở các khu da đen, 14 người bị thiệt mạng trong các cuộc đụng độ giữa các phe phái da đen với nhau. Làn sóng bạo lực trong dân da đen trong ba tuần vừa qua đã gây ra cái chết của hơn 280 người.

